

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 3 (472)

1994 liepa

BIRŽELIO 14 - AJAI ATMINTI

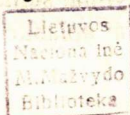
... *Niekados jis nebegriš atgal ir jis nebematys daugiau tėviškės.*
(pranašas Jeremijas)

1940 m. birželio 15 d. Kauno gatvėmis prariedėjus sovietų tankams, lietuvių tauta neteko laisvės. Kai svetimos vėliavos su kūjais ir pjautuvais įžengė į mūsų gimtąją žemę, baimės netektin nugrimzdo Lietuvos sūnūs ir dukros. Tauta, kruvina po kryžiumi, žengė į tremtį per kalėjimus, svetimųjų pinkles, panieką ir kerštą, savo kelionės žingsnius atžymėdama ašaromis ir krauju. 1941 m. vien birželio 14 - 18 dienomis komunistai į rytus, t.y. į Altajaus ir Krasnojarsko kraštą bei Novosibirsko, Tomsko, Omsko sritis ir už poliarinio rato prie Laptevų jūros, ištrėmė 35.000 Lietuvos gyventojų.

Kaip teigia istorikas H.Šadžius, Lietuva, kaip ir kitos Pabaltijo valstybės, priverstinai buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą tuo metu, kai jau buvo išgalėjusi stalinizmo arba valstybinio-administracinio socializmo koncepcija. Kai socializmo kūrimo ir stiprinimo priedanga buvo taikoma valstybinė prievarta, vyko masinės represijos, savivaliavimas ir įstatymų ignoravimas. Rezultatas - nepagrįstas ir labai žiaurus tūkstančių žmonių apkaltinimas ir niekaip nepateisinamas 1941 metų birželio mėnesio Lietuvos gyventojų trėmimas. (Palg. Naujas požiūris į Lietuvos istoriją, 1989, psl. 176.)

Tuomet tauta pasijuto raudonojo slibino naikinančiuose nasruose. Lietuvos žmonės atviromis akimis matė Maskvos vykdomas deportacijas, kurioms talkininkavo ir vietos komunistai. Visi išvežamieji, nuo 1 iki 100 metų amžiaus, Lietuvos geležinkelių stotyse buvo sugrūsti į gyvulinius vagonus po 50, net iki 60 žmonių į vieną, be jokios sanitarinės priežiūros, be maisto, vandens ir oro. Į tremiamųjų sąrašus pateko ne tik buržuazinių sluoksnių atstovai, kaip buvo teigiama trėmimų metu, bet visų klasių ir socialinių grupių, visų buvusių partijų ir organizacijų, visų profesijų žmonės. Nebuvo paisoma amžiaus, lyties, tautybės, užimamos vietos, o neretai ir pozicijos sovietų valdžios atžvilgiu. Pažymėtinas dar vienas svarbus momentas, kad buvo tremiami ir vadinamųjų "liaudies priešų" šeimų nariai. Visame civilizuoatame pasaulyje jau seniai buvo atsisakyta šios viduramžių laikų baudmės, kai už vieno asmens nusikaltimą būtų traukiama atsakomybėn visa jo šeima, giminės, artimieji, pažįstami. Šią liūdną praktiką atnaujino stalinizmas ir hitlerizmas.

Ir kas surašys jų kančią! Kas apsakys jų skausmą, iškęstą badą ir pažeminimą, kas sugrąžins tremtyje prarastą sveikatą, kas atsakys už nepagimdytus ir neužaugintus vaikus, atimtas gyvybes, kurios išsigimusiems genocido vykdytojams nieko nereiškė? Kas?

Viešpatie, būk jiems dosnus ir atlygink gausiai tiek čia žemėje, tiek ir amžinybėje. O mes, prisimindami šiuos tragiškos praeities paliestus žmones, nulenkime galvas.

Hesseno žemės parlamento delegacija Lietuvoje

Lietuvos seimo pirmininko Česlovo Juršeno kvietimu balandžio 8 - 13 dienomis Lietuvoje lankėsi Hesseno parlamento delegacija. Jai vadovavo parlamento pirmininkas Karl Starzacher ir socialdemokratų (SPD), krikščionių demokratų (CDU) ir liberalų (FDP) frakcijų vicepirmininkai arba reikalų vedėjai Veronika Kiekheben-Schmidt-Winterstein, dr. Franz-Jozef Jung ir Otto Wilke, Hesseno Statistikos tarnybos viršininkas Eckhard Hohmann, referentai Achim Guessgen ir Bernd Friedrich bei Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas.

Svečius Vilniaus aerouoste pasitiko LDDP frakcijos pirmininkas Justinas Karosas ir seimo narys Vytautas Plečkaitis. Svečių garbei surengtuose pietuose, kuriuose dalyvavo daugiau seimo narių ir opozicijos atstovė, J.Karosas dar kartą pasveikino svečius, pareiškė, kad lietuviai jaučia simpatijų vokiečiams, o ypač Hessenui, ir paaiškino kodėl: šioje Vokietijos žemėje po karo įsikūrė didžiausia lietuvių pabėgėlių stovykla Hanau mieste, ir sunkiu Lietuvai metu Hessene veikė Vasario 16 gimnazija, kurią prašė ir toliau išlaikyti. Taip pat Vilniaus universitetas susidraugavo su Frankfurto prie Maino universitetu. Parlamento pirmininkas pristatė delegacijos narius, pažymėdamas, kad jie neatstovauja visos Federalinės Vokietijos, o yra tik vienos jos žemės atstovai, bet yra pasiruošę bendradarbiauti ir padėti, kur bus įmanoma.

Delegacijai buvo paruošta plati turistinė programa - jie galėjo susipažinti su Vilniaus, Kauno įžymybėmis, apžiūrėti Trakus. Taip pat buvo surengta ir nemaža susitikimų. Pirmiausia apsilankė Vokietijos ambasadoje, o vakarą praleido su lietuvių - vokiečių draugijos nariais. Draugijos pirmininkas profesorius Kilius išreiškė viltį, kad dar šiais metais bus surengtos lietuvių kultūros dienos Hessene ir Nordrein-Vestfalijoje. Vakarą pajvairino ansamblio "Ratilio" dainos ir šokiai.

Delegacijos nariai lankėsi Kaune pas kardinolą Vincentą Sladkevičių, maloniai su juo pasižėkėjo, buvo sužavėti jo parastumo ir kuklumo. Taip pat kalbėjosi su Kauno miesto tarybos pirmininku V.Griniumi komunalinės politikos klausimais ir su Pramonės ir prekybos rūmų atstovais bei su Vilniaus miesto tarybos pirmininku V.Sapalu.

Balandžio 11 Hesseno delegacija posėdžiavo su seimo švietimo ir kultūros komitetu. Iš pokalbių paaiškėjo, jog Lietuvai trūksta pedagoginės medžiagos, vadovėlių pavyzdžių, kompiuterių įrangos. Labai svarbūs mokytojų mainai, reikalingos stipendijos studentams ir jauniems dėstytojams studijuoti tokiems mokslams, kaip teologija, žurnalistika, teisė, ekonomika ir pan. Seimo pirmininkas Č.Juršėnas dėkojo Hesseno valdžiai už Vasario 16 gimnazijos rėmimą ir paprašė, kad vokiečiai toliau ją remtų. Hesseno parlamentarai ir čia, ir vėliau švietimo ministrui D.Trinkūnui žadėjo gimnazija rūpintis.

Susitikime su Lietuvos statistikos departamente su jo generaliniu direktoriumi dr. K.Zaborskiu Hesseno statistikos tarnybos direktorius Hohmann pasirašė deklaraciją, kurioje pasižadama bendradarbiauti ir kurioje Hessenas pažada padėti Lietuvos statistikos departamentui prisitaikyti prie vakarietiško standartų. Toliau delegacija susitiko su Lietuvos seimo grupe, besirūpinančia ryšiais su Vokietija. Grupei vadovauja Antanas Račas. pokalbiuose vokiečiai apgailestavo, kad užsieniečiams neleidžiama pirkti žemės Lietuvoje, kas svarbu kreditų apsaugai, ir todėl žymiai sumažėja investicijų suinteresuotumas steigti bet kokią gamybą Lietuvoje. Parlamentarai aplankė Vilniaus universitetą ir susitiko su Lietuvos

žydų atstovais bei Lietuvos rusų ortodoksų patriarchu Krizostomu, kurie svečiams paaiškino, jog jaučiasi lygiateisiais piliečiais kaip ir prieš karą. Parlamento pirmininkas susitiko ir su ką tik iš Kuveito grįžusiu premjeru A.Šleževičium.

Kelionės pabaigoje, kalbėdamas su žurnalistais, K.Starzacher sakė, kad jo lūkesčiai Lietuvoje išsipildė, kad jis šioje kelionėje daug išmoko. Tik čia jam paaiškėjo, kad trys Pabaltijo šalys yra labai skirtingos, ir jis mano, jog Hessenas ir Lietuva yra labai tinkami partneriai. Jis žadėjo padėti, kiek įmanoma, ekonomikos ir kultūros srityse. Pranešė, jog pakvietė Lietuvos seimo pirmininką Č.Juršėną ir premjerą A.Šleževičių aplankyti Hesseną.

Delegacija grįžo namo labai patenkinta viešnage Lietuvoje, žavėjosi lietuvių nuoširdumu ir Lietuvos grožiu. Tatai uždegė juose norą konkrečiais darbais padėti Lietuvai.

MŪSŲ BENDRUOMENĖJE

Motinos dienos minėjimas Romuvoje

Gegužės 8 popietę Romuvos pilies salėje susirinko nemažas būrys apylinkės lietuvių paminėti savo gyvų ir mirusių motinų. Diena pasitaikė šilta ir graži, kaip tik tinkanti panašioms renginiams. Pro pilies langus žvilgsnius traukė didžiulio parko medžių ir plačios pievos žaluma. Koridoriuose lakstė vaikai, terasoje rūkoriai baigė aptarinėti kokius nors svarbius klausimus, o pilies virtuvėje bruzdėjo šeiminkės, kas reiškė, jog po minėjimo galima bus pabendrauti prie stalo.

Minėjimą pradėjo naujasis gimnazijos kapelionas G.Tamošiūnas invokacija, kurios metu meldėsi už gyvas ir mirusias mamytes. Paskui Romuvos moterų klubo narė Onutė Šiugždinienė pasveikino visus susirinkusius ir įteikė didelę, gražią gėlių puokštę seniausiai šioje salėje esančiai mamytei Hertai Motgabienei. Ji dar sunkiais gimnazijai laikais ilgus metus dirbo joje kartu su savo vyru a.a. K.Motgabiu, Lietuvos savanoriu.

Šventinę kalbą pasakė Lietuvos ambasadoriaus žmona Nijolė Namavičienė. Ji kalbėjo apie Motinos dienos šventės kilmę, apie tai, kaip ji buvo švenčiama anksčiau ir okupacijos metais. Nors mėginta šią šventę pakeisti kita, būtent, Moters diena arba kitaip vadinama Kovo 8-ąja, tačiau pastaroji šventė liko propagandinė, skelbė tik moters teisių sulyginimą su vyro teisėmis. Tuo tarpu sovietmečiu Lietuvos moteris turėjo patirti nemaža sunkumų, o gražiausiam moters uždaviniui - motinystei - laiko visai maža telikdavo. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, reikalai ėmė krypti į kitą kraštutinumą: pradėta aukštinti moters visišką atsidavimą vien šeimai, atsisakant darbo ir visuomeninės veiklos. Lietuvos moteris nelinkusios šiai kraštutinei pažiūrai pritarti ir norėtų, jog būtų rastas aukso vidurys, t.y. būtų sudarytos tokios sąlygos, kad jos darbų neprarastų ir tuo pačiu galėtų būti geromis mamomis bei žmonomis. Paminėjo kalbėtoja ir išėvijos mamas, numanydama jų specifinius uždavinius, auginant vaikus svetimoje šalyje, toli nuo okupuotos Tėvynės. Kalbą užbaigė N.Namavičienė garsiu Justino Marcinkevičiaus eilėraščiu "Močiutės mūsų". Didele puokšte gražių gėlių ir širdingu žodžiu padėkojo Romuvos moterų klubo valdyba prelegentei už gražias mintis šios šventės proga.

Meninę programą pradėjo gimnazijos kanklininkų grupelė. Jie paskambino keturias lietuvių liaudies dainas. Toliau programą atliko, kaip kvietimuose ir buvo žadėta, Hüttenfeldo atžalynas. Linutė Šmitaitė, Živilė Vitkauskaitė ir Violeta Lemkytė padeklamavo eilėraščių. Vėliau eilėraštkus mamytėms deklamavo ir Laura Šiugždinytė bei Dainelė Šmitaitė, o prie jų

Aidas Šiugždinis prisidėjo humoristiniu eilėraščiu "Kuo būsiu". Be to, jis gitara paskambino du nelengvus veikalėlius. Pasirodė ir jaunosios pianistės Rūta Vitkauskaitė (elektriniai vargonais), Agnė Bočkutė bei Lina Šmitaitė. Dar neseniai pradėjusios mokytis, jos parodė nemažą pažangą. Pavyzdžiui, tik prieš 4 mėnesius pradėjusi imti pianino pamokas pas R. Nemuniene, Lina sugebėjo gražiai paskambinti Mocarto "Menueta". Koncertą visi jaunieji atlikėjai užbaigė daina "Daržovių vakaruška". Pianinu palydėjo Rūta Vitkauskaitė. Labai gražu, kad profesionalius atlikėjus kartais pakeičia mažieji. Jų nuoširdus jaudinimasis ir pastangos yra pavergiantys ir klausytojus nukelia į tuos laikus, kada su širdies virpuliu buvo sakomas eilėraštis prie eglutės, kada pirmą kartą atsistota ant mokyklos scenos. Užtat negailėjo katučių žiūrovai mažiesiems atlikėjams.

Paskui prasidėjo linksmas pabendravimas. Buvo galima kavos išgerti ir šio to stipresnio, pyragų pasirinkimas smaližiams buvo didelis, o ant žarijų čirškinamų mėsų kvapas kvietė rimčiau užkąsti. Seniai besimatę pažįstami būrėsi į grupes, dalinosi savo gyvenimo naujienomis. Vėlyvą vakarą net ir daina pasigirdo - iš šiek tiek išilinksminusių, seniai bedainavusių, gražios lietuviškos dainos ištroškusių ir pasiilgusių krūtinė.

Visuotinis LABDAROS draugijos narių susirinkimas

Gegužės 8 Romuvos pilies bibliotekoje įvyko visuotinis lietuvių šalpos draugijos LABDARA narių susirinkimas. Netikėtai draugijos pirmininkui išvykus į Lietuvą, ataskaitinį pranešimą apie draugijos veiklą padarė sekretorės pareigas einanti Bronė Lipšienė. Draugija gyvuoja ir tęsia veiklą, nors, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, aukos labai sumažėjo ir suretėjo. Paramos reikalingų, priešingai, padaugėjo. Žinoma, LABDAROS fondas nėra toks didelis, kad galėtų visus paramos reikalingus sušelpiti, tačiau stengiasi atsiliesti ten, kur nujaučia esant svarbiausia. Suvalkų krašte paskutiniaisiais metais teko paremti keletą našlaičių, Vokietijoje sušelpia keletas bėdon patekusių studentų, Vasario 16 gimnazijoje taip pat nuolatos yra šalpos reikalingų. Paminėtina, kad Rytų Europoje bei Azijoje yra daug lietuvių, kurių atlietuvėjantis jaunimas, išgyvena dar didesnius sunkumus negu mūsų gimnazijos mokiniai iš Pietų Amerikos arba Seinų krašto jaunimas. Sakysim, pradėję mokytis Sibiro lietuvių vaikai Vilniaus Lietuvių namuose (panašiai kaip Vasario 16 g-ja), staiga nebegali grįžti namo Kalėdų atostogų metu, nes tėvai nebeišgali sumokėti už lėktuvo bilietus. Belieka laukti vasaros ir keliauti savaitėmis traukiniu. Bet tos problemos yra tokios dažnos ir didelės, kad LABDAROS draugija nepajėgtų išspręsti. Tačiau visai nuošaly nuo šių problemų irgi nelieka: praėjusią vasarą parėmė dešimt lietuvių vaikų, panorėjusių atvykti į užsienio lietuvių vaikams skirtą stovyklą Palūšėje. LABDARA taipgi siunčia surinktų naudotų rūbų bei vaistų siuntas senelių ir vaikų namams Lietuvoje.

Draugijos išdininkui Jonui Vitkui padarius pranešimą apie finansinę padėtį, Kontrolės komisijos vardu kalbėjo Andrius Šmitas. Jis sakė, kad patikrinus rasta, jog knygos vedamos tvarkingai, jokių nesklandumų nėra. Taigi balansas už 1993 metus buvo vienbalsiai priimtas, o dabartinė draugijos valdyba atpalaiduota nuo atsakomybės ir paprašyta toliau eiti šias pareigas. Valdybos narys dr. J.Norkaitis buvo jau anksčiau prašęs daugiau jo neberinkti. Susirinkusieji apgailastavo dėl to ir dėkojo dr. Norkaičiui, kuris, be to, yra vienas iš šios draugijos steigėjų, už joje nuveiktą darbą.

Į LABDAROS valdybą išrinkti K.Bendoraitis (buhalteris), A.Lipšys(pirmininkas), B.Lipšienė(sekretorė), O.Šiugždinienė(narė), R.Tendzegolskis(narys) ir J.Vitkus(iždininkas). Naujajai valdybai tenka uždavinys išlaikyti draugiją veiklia ir pajėgia šiais visokioms organizacijoms nepalankiais laikais. Juk kiek visokių lietuviškų organizacijų jau užsidarė.

Tuo tarpu bėdon atsidūręs lietuvis moksleivis ar studentas su dėkingumu vėliau prisimins paramą, apie kurią pagalvojo tautiečiai, įsteigę ir palaikantys LABDARA.

Meno paroda Romuvos pilyje

Gegužės 7 - 8 dienomis lankytojus pakvietė skelbimas į grupinę trijų lietuvių menininkų parodą Romuvoje. Vokietijos lietuvių tarpe gerai žinoma dailininkė Jūratė Batūraitė-Lemkienė išstatė nemaža darbų, atliktų mišria akvarelės ir tušo technika, o taip pat kolažų. Jūratė Lemkienė yra gimusi 1948 metais Würzburge. Dar mažai esant, tėvai emigravo į Australiją, vėliau į Kanadą, kur ji baigė aukštesniąją mokyklą, aukštąją Pedagogikos mokyklą ir Meno mokyklą. Nuo 1978 metų gyvena ir reiškiasi kaip menininkė Hüttenfelde. Nuo 1968 metų yra buvę dešimt jos personalinių parodų, taip pat ji dalyvavo daugelyje grupinių parodų Kanadoje, Vokietijoje, Lietuvoje. J. Batūraitė-Lemkienė yra taip pat iliustravusi nemaža knygų. Paskutiniai jos darbai spalvingi ir labai įvairūs savo tematika. Hüttenfeldiečiai ypatingai mėgsta jos darbus tušu, vaizduojančius romantiškus kaimo kampelius: senas tvoras, pakrypusius vartus, senus kaimo ar parko medžius, visiems gerai pažįstamus.

Meilė Veršelienė - taip pat Hüttenfelde gyvenanti lietuvių dailininkė. Ji yra gimusi 1951 Vilniuje. Ten 1968 metais baigė vidurinę mokyklą Vabalninke, vėliau studijavo ekonomiką Vilniaus universitete. 1980 metais emigravo į Vokietiją. Tapyti pradėjo 1988 metais. 1992 buvo organizuotos dvi jos personalinės parodos Lietuvoje: Kaune ir Vilniuje. Šiais metais tokia paroda bus surengta Marijampolėje. Čia, Hüttenfelde, Meilė Veršelienė išstatė naujausius savo darbus, atliktus mišria technika: akriliu, aliejumi ir akvarele. Tai - moderni tapyba, kuri akį traukia kartais švelnių spalvų žaismingumu, švelniomis spalvų linijomis, kartais gi ryškiomis, kontrastiškomis spalvomis.

Trečiasis menininkas, Ričardas Vainas, kurio medinėmis skulptūrėlėmis galėjo lankytojai pasigrožėti, gyvena Lietuvoje. Jis yra gimęs 1952 Panevėžyje ir ten 1969 baigęs vidurinę mokyklą. 1978 metais baigė teisės studijas Vilniaus universitete. Nuo 1979 metų dirba menininku prie Mariampolės miesto teatro. Reiškiasi kaip skulptorius ir kaip tapytojas. Kaip tapytojas labiausiai mėgsta natūrmortą ir moderniąją tapybą. Iki šiol buvo surengtos trys jo personalinės parodos Lietuvoje bei Lenkijoje 1980, 1984 ir 1986 metais. Šių metų spalio mėn. numatoma surengti jo parodą Vokietijoje. Šioje parodoje gražiai pritiko tarp paveikslų jo medinės skulptūrėlės, išraižytos iš liepos ir pušies medžio ir paspalvintos dažais. Skulptūrėlės liaudiško stiliaus, kokių dažnai matėme senuose koplytstulpiuose, todėl artimos lietuvių širdžiai.

Šią parodą organizavo Romuvos moterų klubas, vadovaujamas E.Lucienės. Tai buvo Motinos dienos minėjimo išvakarėse. Parodą atidarė VLB valdybos narys A.Šiugždinis, pristatydamas publikai dvi šios parodos autorės: J.Lemkienę ir M.Veršelienę. R.Vainas parodoje būti negalėjo. Parodą aplankė daug lietuvių ir vokiečių. Hüttenfeldo lietuviai, žinoma visuomet nepraleidžia progos pažvelgti, ką naujo yra sukūrusios mūsų menininkės, bet buvo ir iš kitur atvažiavusių tautiečių. Porą valandų vėliau pilies salėje vyko Schriesheim'o kamerinio orkestro koncertas, ir beveik visi koncerto klausytojai atėjo anksčiau pasigėrėti lietuvių menininkų kūryba. Parodoje visi buvo pavaišinti vynu arba sultimis, dėl ko atmosfera tapo dar šventiškesnė, pripildyta nuotaikingo šurmulio. Kai tasai šurmuly pasigirdo styginių instrumentų garsai pilies salėje. Miestelio visuomenė kartu su lietuviais mėgavosi ne taip dažnai čia skambančia, profesionaliai atliekama klasikine muzika. Mes, lietuviai, turime dažniau galimybių pasiklausyti orkestro ar choro atliekamų veikalų, nes mus aplanko Lietuvos profesionalios meno grupės, tuo tarpu vokiečiai tokie laimingi nėra - turi važiuoti į

Mannheimą ar kitur, jei pasiilgsta dvasinio peno. Todėl šis vakaras mūsų miesteliui buvo šventiškas, neįprastas.

Motinos dienos minėjimas Stuttgarte

Ši diena buvo gražiai atšvęsta pirmąjį gegužės mėnesio sekmadienį - pagal senąją Lietuvos tradiciją. Stuttgarto apylinkėje gyvenantys lietuviai, susirinkę Kolpingo namų koplyčioje, savo maldą skyrė mieliausiam žmogui - motinai. Vienių motinos gal vis dar tebetriūšia prie savo kasdieninių darbų, gal vis dar laukia apsilankant vaikų ir anūkų..., o kitų motinėls gal jau atsigulusios "smėlio kalnely"..." Visos jos gyvena vaikų atmintyje šviesiausiai prisiminimais. Kiekvienas mintimis sugrįžta į namus, kur prabėgo vaikystė, kur visada mus globojo motinos gerumas ir meilė, kur nuo blogio sergėjo motinos širdis, kur nepailstančios rankos mokė būti darbščiais ir dorais. Pamaldų metu darniai sugiedota eilė giesmių. Kun. K. Senkus savo pamokslėlyje aiškino apie žmogaus dvasinį atgimimą bei prisikėlimą. Vėliau, salėje vykusio pobūvio metu, kunigas kalbėjo apie tai, kokios svarbios reikšmės turi geros, doros šeimos visuomenei, valstybei ir Bažnyčiai ir kaip svarbu puoselėti dvasines vertybes šeimoje. Meninėje programėlėje skambėjo tėviškėlę primenančios dainos, eilėraščiai. Bernd Šiurkus gitara paskambino keletą kūrinių.

*Iš pragaro išsprukau, bet turėjau palikti tuos,
kuriuos visi mylime...*

Ruandoje ilgus metus dirbęs misionierius tėvas salezietis Hermanas Šulcas, kuris nekartą lankėsi Vasario 16 gimnazijoje ir kitų lietuvių tarpe, kuris su didele meile pasakodavo apie savo globotinius, jų rūpesčius ir džiaugsmus, ir net buvo grupę Ruandos jaunimo nusivežęs supažindinti su Lietuva, grįžo iš savo numylėtos Ruandos geliančia širdimi. Gimnazijos mokiniams jis parašė laišką, kurį mes norime duoti paskaityti visiems Vokietijos lietuviams.

"Ruanda - graži, mažytė šalis, kadaise taikos karalystė - pavirto pragaru: nuo balandžio 6 dienos, kada buvo nušautas jos prezidento lėktuvas, visoje šalyje prasidėjo baisios žudynės - žiauriausiu būdu liko nužudyti keli šimtai tūkstančių. Sostinėje Kigali yra pilna lavonų: šunys, žiurkės, plėšrūs paukščiai juos ėda ... ir upėse pilna lavonų. Be to, pabėgėlių masės padidėjo iki milijono su viršumi, ir jie gyvena kur nors lauke, minta žolėmis, nes ten, kur jie nubėgo, irgi neturtas ...

Niekas išsamiai nepaaiškina, kodėl taip įvyko : beribis egoizmas ir šėtoniškas piktumas yra visų šitų nekaltų aukų baisios mirties priežastimi. Aišku, yra tam tikrų aplinkybių, kurios leidžia maždaug suprasti, kodėl prieita prie tokio pragaro, tad čia sutraukta apžvalga.

Ruandos gyventojus sudaro trys gentys: hutu (86%), tutsi (8%) ir likę - tai twa, t.y. pigmėjai. Nuo viduramžių laikų kraštą valdė tutsi mažuma ir, kaip tuomet visur Afrikoje buvo įprasta, valdė pavergdami kitus. Prieš maždaug 30 metų Ruandą pradėjo valdyti hutu dauguma - ir jie valdė pavergdami kitus, ypač tutsi mažumą, kurių jau prieš 30 metų buvo nemažai išžudyta, kiti pabėgo į kaimyninius kraštus. Kadangi hutu daugumos valdžia teleido tik vienintelei jų pačių sukurtai partijai pasireikšti, atsirado vis daugiau nepatenkintų žmonių, kurie kartu su kadaise pabėgusių tutsi genties jaunais vyrais 1990 metais iš Ugandos užpuolė kariniais veiksmais Ruandą ir taip privertė jos valdžią pasirašyti, jog ir opozicija, ir tutsi mažuma gali dalyvauti krašto valdyme. Tačiau vienintelė partija, nors oficialiai ir pritarė tai sutarčiai, praktiškai visai trukdė tos naujos valdžios sudarymą. Ir taip nuo sutarties datos (1993m.

rugpjūčio mėn. Arushoje, Tanzanijoje) nuolat visame krašte vykdavo žudynės, kadangi vienintelė partija, įpratusi per 30 metų valdyti viena, norėjo tuom demonstruoti savo pajėgumą... "Kai partija demonstruoja ir žudo, ji yra stipri!" - dar savaitę prieš didžiąsias žudynes man pareiškė mūsų viršaitis, tos partijos aršus kovotojas. Jau vasario mėn. sostinėje buvo tiesiog nugalaboti keli šimtai žmonių; Laima ir Marytė tuo metu ten buvo ir daug dienų slapstėsi savo trobelėse, girdėdamos žudomųjų baisius mirties baimės šauksmus, nes jie buvo žudomi primityviais ginklais "mašetėmis" - tai yra lyg bukas kardas -, tad jos girdėdavo, kaip jais sutraiškydavo aukų galvas ir kitus kūno kaulus... Žudikai buvo partijos užangažuoti krašto kriminalai ir valkatos, daugumas tarp 16 ir 20 metų, kurie gaudavo premijas už kiekvieną nužudytąjį ... Tad kartas nuo karto savo pamoksluose ar pan. pasmerkdavau tų nekaltų žmonių žudymą ir priglaudžiau mūsų Jaunimo Sodyboje žmonių, kurie, gelbėdamiesi nuo žudikų rankos, bėgo pas mus - ir nuo to laiko pasidariau tos partijos priešu. Jie paskleidė apie mane karikatūrą, vadindami mane mažumos pataikūnu ir užpuolikų kolaborantu, ir grasino man mirtimi. Panašią karikatūrą jie paleido ir apie Apaštalinį Pasiuntinį ir kai kuriuos kitus misionierius, kurie stengdavosi užstoti nuskriaustuosius.

Balandžio 7 d. iš ryto visi keliai krašte buvo uždaryti, ir visur prasidėjo masinės žudynės: mūsų valsčiuje išžudė kelis tūkstančius tutsi genties žmonių. Apie 80 žudikų, apsiginklavę kalašnikovais ir granatomis (partija jau anksčiau buvo pradėjusi apginkluoti krašto valkatas), nužygiavo į Jaunimo Sodybą nužudyti manęs, prieš tai perpjovę mūsų telefono laidą. Apvaizda norėjo, kad tuo metu buvau toli nuo Sodybos, arti Tanzanijos, nacionaliniame parke, kur buvau nuvykęs atsigausti nuo paskutiniųjų laikų įtampos dėl nuolatinės mirties grėsmės. Iš ten, kur tuomet buvo labai smagu laukinių gyvulių tarpe ir kur buvo ir kitų turistų europiečių, mus išgelbėjo Jungtinių Tautų parašutininkai. Mane jie paslėpė viename tanke, nes turėjome pravažiuoti arti Jaunimo Sodybos, kur aplinkui dar vis įniršę manęs ieškojo... Vėliau sužinojau iš kunigo, kuris ten dar liko tris dienas, kad Eugenijus ir Marytė (kuri buvo Velykoms atvykusi pas mus atsigausti nuo mirties siaubo Kigali mieste) ir kitas tutsi genties jaunimėlis beviltiškume ir baisyje mirties pavojaus baimėje naktį išėjo į nežinią ... Gal jie bandė pasiekti Ugandą, kuri už kokių 80 kilometrų, ir tai pėsčiomis - gi aplinkui buvo pilna tų žudikų gaujų. Tik stebuklas, t.y. Dievo ranka juos išgelbėtų. Aš pats šitame mano išgelbėjime iš žmonių man paruoštos mirties pajutau Dievo ranką - ir už tai Dievui dėkoju, bet pačiu laiku išvykau iš Ruandos su mirtinu liūdesiu, nes ten turėjau palikti daug man - ir jums - brangių asmenų, kurių didelė dalis buvo žiauriai nužudyti. Tiesiog širdis plyšo, kai tankas pravažiavo netoli Sodybos, ir ore tvyrojo deginamų lavonų įstringantis kvapas, nes visur degino tutsi genties trobeles kartu su jų prieš tai nužudytais gyventojais.

Mūsų parapijos bažnyčioje, aptarnaujamoje kunigų-saleziečių (už 5 km nuo Sodybos), buvo subėgę 1.180 žmonių, gelbėdamiesi nuo žudikų rankos. Jie bažnyčioje išbuvo 7 dienas be maisto, turėjo tik lietaus vandens ... Jų tarpe buvo 650 vaikų. Čia būnant, gimė ir vienas kūdikis. Daugiausia čia gelbėjosi moterys, tarpe kurių ir Laimos mamytė. Balandžio 13 d. abu ten likę kunigai iš ryto 6.30 val. norėjo pradėti šv. Mišias, kaip kad laikydavo ir kitomis dienomis, kuomet didelė žudikų gauja įsiveržė, nuvarė abu kunigus nuo altoriaus ir pradėjo žudyti tuos žmones. Žudė iki 16 valandos popiet, kol visi 1.180 liko negyvi ... Abu kunigai gretimoje klebonijoje irgi liko labiau negyvi negu gyvi po tiek valandų baisių kankinamųjų šauksmų. Ir kunigus norėjo nužudyti, tačiau kitą dieną jie buvo išgelbėti Jungtinių Tautų kareivių, irgi tanke, kartu su Sodyboje likusiu kunigu.

Pirmomis dienomis buvau taip sukrėstas, kad nebeturėjau noro gyventi. Buvau nelaimingas, kad gelbėjo mus, baltuosius, o paliko likimo valiai nekaltus paprastus Ruandos žmones. Gi ten buvo užtektinai J.T. kareivių, kurie būtų galėję sustabdyti tuos baisius žudymus, bet vadinami didieji diplomatai sako: "Tai ne mūsų reikalai, tai yra vidinis reikalas"...

Tad susigriebiau ir atlieku dabar tą kryžiaus kelią: aplankau parapijas ir žmones, kur maždaug prieš metus lankiausi su jaunimėliu iš Ruandos, informuoju apie įvykusią baisią tragediją, ir dalinamės bendra kančia.

Deja, Ruandoje dar vis neramu, ir sunku numatyti kančių pabaigą, bet faktas yra, kad po visu šitų žudynių ir kovų pagalba parastiems žmonėms bus dar reikalingesnė, o paprasti žmoneliai neturi jokios kaltės dėl šito baisaus siaubo.

Briuselyje neseniai įvyko susitikimas-konferencija: dalyvavo ten dirbusieji savanoriai ir kai kurie misionieriai. Buvo išsiųstos tuoj pat delegacijos į Europos Parlamentą ir į Jungtinių Tautų būstinę Niujorke, prašant, kad valdžios, kurios galėtų padėti, išgelbėtų Ruandą nuo katastrofos; daug kur ten žmonės jau ilgą laiką likę be maisto, ypač pabėgėliai. Be to, visi, kurie ten dirbo, pasiryžę ir ateityje ten dirbuotis, vos tik tai bus įmanoma. Tuo tarpu organizuojami kaimyniniuose kraštuose, prie Ruandos sienos, maisto, vaistų ir kt. sandėliai, kad iš ten būtų galima nugabenti kenčiančią Ruandos tautai.

Aš nežinau, ar turėsiu užtektinai jėgų vėl ten dirbti po to, kai didelė dalis jaunimėlio išžudyti ir Jaunimo Sodyba apgriauta, išplėšta ... Tikiu, kad Dievas duos suprasti, kokia jo valia, kurią jis pareiškia per įvairius žmones, per įvykius, per kančią.

P. s. : Ruandoje palikau viską: pasą, adresus, prisiminimus ...“

Hamburgas

Visuotinas Hamburgo apylinkės narių susirinkimas buvo sušauktas 1994 balandžio 22 d. Buvo pakviestas Vokietijos LB Krašto valdybos pirmininkas Arminas Lipšys, kuris davė išsamų pranešimą apie dabartinę VLB padėtį. Deja, dėl neskaitlingo apylinkės narių apsilankymo ir iš to kilusių kitų priežasčių nebuvo galima praveisti dienotvarkėje numatytų rinkimų. Tą vakarą į VLB įsirašė du nauji nariai. Sekantis susirinkimas numatytas po vasaros atostogų.

Birželio 4, vokiečių klebono kviesti, kun.Br.Kuculis su parapijiečiais dalyvavo kartu su portugalais ir chorvatais bendrose šv.mišiose Lübecke. Lietuvių kalba paskaityta malda ir sugiedota giesmė.

Antradienį, birželio 14, 18 val., Hamburgo St.Petri bažnyčioje ekumeninėmis pamaldomis estai, latviai ir lietuviai prisiminė "Baisiojo Birželio" ir kitų trėmimų aukas. Į pamaldas gana gausiai atvyko žmonių. Pamokslą pasakė latvių ev. kun. dr. J.Alksnis. Maldas skaitė kun. Br.Kuculis lietuviškai, kun. I.Kuga latviškai ir estų kalba p. G.Bauer. Šv.Rašto skaitymus atliko E.Baliulienė ir T.Lipšienė.

Lietuvių teatras Miunchene

Nepaprastai gražia veikla pasireiškė Miuncheno lietuviai. Po 30 metų pertraukos atgijo teatrinis gyvenimas šioje apylinkėje - įsikūrė Miuncheno Lietuvių Teatro Sambūris. Motinos dienos proga šis sambūris pastatė Jono Griniaus dramatinę legendą "Stella Maris". Ši legenda pasakoja apie jauną lietuvių dailininką Adalbertą, kuris piešia madoną, tačiau ne Renesanso laikų italų dailininkų madoną - Adalbertas iškelia Marijos mergystę ir poetizuoja jos didžiulę auką. Dailininko kūryboje svarbų vaidmenį atlieka mergaitė Beatričė. Ji įkvepia tapytoją

sukurti norimą Mergelės Marijos paveikslą. Dramoje veikia nepaprasti nepaprastų laikų žmonės: princesė, kardinolas, kunigaikštis, kunigaikštystė, baronas. Visi šie vaidmenys buvo įdomiai ir spalvingai miuncheniškių aktorių atlikti. Spektaklį su dideliu atsidėjimu ir uolumu režisavo Virginija Vyšniauskienė.

Šis spektaklis - didelis netikėtumas ne tik Miuncheno bendruomenei. Tai staigmena ir ženklas visoms lietuvių apylinkėms, kad kultūrinis lietuvių gyvenimas priklauso nuo pačių lietuvių kultūrinių poreikių, nuo jų kūrybinio aktyvumo. Smagu klausytis koncertų, operų, regėti gražiausius spektaklius, tačiau kas gali sulyginti šį smagumą su savo paties kūrybinių jėgų išreiškimu scenoje, drobėje, mašinraščio lape! Nepaprastos pagarbos nusipelnė tie mūsų tautiečiai, kurie sunkiausiomis sąlygomis sugebėjo skleisti gerį, kurti grožį, lyg žvaigždes iškelti šviesius idealus, kuriais ir šiandien galime sekti, galime scenoje juos reikšti. Tebus ši miuncheniečių iniciatyva kvietimas visoms lietuvių apylinkėms suburti naujas jėgas ir atgyti kūrybiniam gyvenimui.

Miunchenas

Gegužės 15 Miuncheno lietuvių parapijos patalpose įvyko VLB Miuncheno apylinkės bendruomenės narių susirinkimas. Bendruomenės pirmininkas Robertas Šneideris perskaitė paruoštą ataskaitą apie apylinkės veiklą per pastaruosius dvejus metus. Revizijos komisijos ataskaita buvo atidėta.

Buvo aptartos bendruomenės veiklos sritys, prisiminta, jog pagrindinis tikslas - lietuviybės išlaikymas išeivijoje. Vienas didžiausių rūpesčių turėtų būti mažieji mūsų bendruomenės nariai - vaikai. Reikia jiems sudaryti sąlygas susitikti su kitais lietuviškų šeimų vaikais, tuo padedant išmokti lietuvių kalbą, neatitrūkti nuo tautos. Galbūt ateityje pavyktų pastatyti spektaklį vaikams, organizuoti susitikimus mamoms su vaikais vieną kartą per mėnesį. Džiuginanti ir toliau palaikytina bendruomenės teatro iniciatyva. Tikimasi, kad rudenį artistai repetuos naują spektaklį.

Susirinkimo metu išrinkta nauja bendruomenės valdyba. Ją sudaro: Robertas Šneideris (pirmininkas), Tomas Makaras SJ (sekretorius), Gintaras Vyšniauskas (atsakingas už kultūrinį gyvenimą), Robertas Šneideris (kasininkas).

Nuspręsta, kad bendruomenei reikia pastovaus biuletenio - laikraščio, tad nuo rugsėjo mėnesio numatyta jį leisti reguliariai.

Justinui Lukošui 85 metai

Birželio 12 dieną į Romuvą sugužėjo didelis būrys lietuvių iš toli ir arti pagerbti VLB ilgamečio reikalų vedėjo Justino Lukošiaus. Mat, begerdamas šviežią Hüttenfeldo karvučių pieną ir griežtai prisilaikydamas ispaniško siestos (pogulio) papročio, išvengė anksčiau jį kamavusių ligų ir sulaukė kokybiško 85 metų jubiliejaus. Vienu metu, dar neseniai, buvo jo sveikatėlė sušlubavusi, bet, kai tik grįžo iš sanatorijos, Hüttenfeldo oras vėl jį atjaunino ir sugražino jėgas.

Romuvos pilies salėje pirmiausia jubiliatą pasveikino Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Jis kalbėjo apie jubilato sudėtingą gyvenimo kelią, linkėjo jam sveikatos ir energijos. VLB Krašto valdybos sekretorė Elena Tesnau sveikino Krašto valdybos vardu. Gimnazijos sekretorė Onutė Šiugždinienė ir berniukų bendrabučio vedėjas Leonidas Venskus nuo artimesnių draugų įteikė didžiulį krepšį skanėstų. A.Šmitas taip pat perskaitė ir miestelio

viršaičio E. Maulio sveikinimus. Gimnazijos jaunesniųjų muzikantų orkestrėlis pagrojo keletą kūrinių ir galiausiai visi svečiai sustoję sugiedojo jubiliatui "Ilgiausių metų".

Justinas Lukošius gimęs 1909 m. Kėdainių apskrityje, Surviliškio valsčiuje, Užupės kaime ūkininko šeimoje. Baigęs pradžios mokyklą, 1919 - 1927 lankė Kėdainių valstybinę gimnaziją. Nuo 1927 iki 1931 metų studijavo liuanistiką, filosofiją, pedagogiką ir germanistiką ir po metų pertraukos, nuo 1932 iki 1936, - teisę. 1938 metais įsigijęs teisininko diplomą, vienerius metus buvo teismo kandidatu Vyriausiam Tribūnole, o 1941 - 43 buvo Ukmergės I apylinkės tardytoju, vėliau Ukmergėje dirbo advokatu. 1945 - 46 buvo advokatu prie Sąjungininkų teismo Liubeke, o 1951 - 52 tarptautinės pabėgėlių organizacijos IRO teisiniu patarėju Wentorfe. Kaip teisininkas J. Lukošius nuolat buvo naudingas savo patarimais lietuvių bendruomenei ir paskiriems tautiečiams įvairiausiuose reikaluose. Ilgus metus buvo renkamas Vokietijos LB garbės teismo pirmininku, ėjo įvairias pareigas Vokietijos LB taryboje, Vasario 16 gimnazijos kuratorijoje.

Jubiliasas turėjo dar ir kitą pašaukimą, būtent žurnalisto. Dar Lietuvoje, Kauno radiofone, jis įsteigė Jaunimo radijo valandėlę, kurią pats pavesdavo. 1953 - 54 metais buvo VLIKo radijo komentatorium bei dokumentacijos skyriaus vedėju Reutlingene, nuo 1955 iki 1965 buvo Lietuviškų programų redaktoriumi Tautiniame Ispanijos radijuje Madride, o nuo 1968 metų redagavo VLB leidinį INFORMACIJAS. Visokeriopą veiklą teko nekartą pertraukti dėl silpnos sveikatos, nemaža laiko teko praleisti sanatorijose.

Nuo 1968 metų jis - tikras Romuvos šeimninkas. Keitėsi Krašto valdybos, gimnazijos direktoriai, ūkvedžiai, o Justiną Lukošių nuolatos galėjai čia rasti ir į jį kreiptis. Ir Hüttenfeldo kaimas gerai jį pažįsta, vadina Baltuoju milžinu - tokią išpūdingą pravardę gavo dėl savo aukšto ūgio bei gelsvai baltų plaukų. Vokietijos lietuviai daug kartų naudojosi jo, kaip vertėjo, patarnavimais, nes jis turėjo teismo patvirtinto vertėjo statusą, todėl jo vertimai visur galiojo. Dalyvaudavo beveik visuose renginiuose su užrašų knyguote rankose, kurioje smulkiai surašydavo visa, kas svarbiausia, kad galėtų nuodugnai perteikti INFORMACIJŲ skaitytojui.

Gyvendamas gimnazijos aplinkoje, gerai sutaria su jaunimu, ypač su ateitininkais, nes ir pats šiai organizacijai priklauso. Kartu su jaunimu ir pavaidina, ir gimnazijos Talentų vakaruose nekartą dalyvavo.

Linkime mielam jubiliatui geros sveikatos, energijos, geros nuotaikos, o svarbiausia, Dievo palaimos.

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungoje

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos visuotinis narių susirinkimas, kuris įvyko 1994 m. gegužės mėn. 7 d. Bonnoje, išrinko naują VLJ sąjungos valdybą, kuri pareigomis pasiskirstė šitaip: pirmininkė - Anke Lepa (Herman-Gehlen-Str. 11, 67659 Kaiserslautern, Tel. 0631-270650, Faksas (c/o R. Čuplinskas) : 0228-319537); išdininkas - Klaus Žulys; valdybos nariai - Alain Gromašauskas, Zita Kalesinskaitė, Rytis Mėdžius ir Diana Müller.

Į VIII-ą Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, vyksiantį nuo liepos 12 iki 31 Lietuvoje ir Anglijoje, išrinkti šie Vokietijos LJ sąjungos atstovai: Dalia Baliulytė, 24 m., istorijos ir vokiečių kalbos studentė, Rita Bartusevičiūtė, 22 m., pedagogikos studentė, Rimas Čuplinskas, 23 m., filosofijos studentas, Anke Lepa, 22 m., architektūros studentė.

Pirmą kartą Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas įvyks tėvų žemėje - Lietuvoje. Tai visiems didelis įvykis. Bus proga pažinti tėvų bei senelių žemę šiandieninio Lietuvos jaunimo akimis,

pažinti Lietuvos kultūrinės vertybes bei senovės papročius. Čia pirmą kartą galės dalyvauti ir lietuvių jaunimas iš Rytų Europos.

Vokietijos LJ sąjunga kreipiasi į tautiečius, prašydama savo atstovų dalyvavimą paremti aukomis. Dalyvavimas kongrese vienam asmeniui kainuoja 3.000,--DM. Aukus prašoma siųsti : VIII. Weltkongress der litauischen Jugend, Anke Lepa, Konto Nr.: 134 550 07, BLZ 540 900 00 Raiffeisen-Volksbank Kaiserslautern. Aukos gali būti nurašomos nuo mokesčių.

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

Sutvirtinimo sakramentas

Gegužės 29 Romuvos pilies salėje įvykusių iškilmingų mišių metu išėivijos lietuvių vyskupas Paulius Baltakis suteikė Sutvirtinimo sakramentą aštuoniems Vasario 16 gimnazijos mokiniams: Indrei Kazakevičiūtei, Ramonai Lemkytei, Astai Nemunytei, Neringai Petkūnaitei, Aidui Kupčinskui, Džeraldui Bieliauskui, Eimantui Pleniui ir Haraldui Matulevičiui. Šiam sakramentui mokinius paruošė gimnazijos kapelionas kun.Gediminas Tamošiūnas. Po šv. mišių draugai ir giminės sveikino sutvirtintuosius, įteikė jiems dovanėles.

Šventė buvo tęsiama gimnazijos valgykloje, kur buvo paruošti iškilmingi pietūs. Kiek vėliau pilies posėdžių kambaryje buvo padengtas šventinis kavos ir pyragų stalas. Čia priėmusius Sutvirtinimo sakramentą sveikino vyskupas Paulius Baltakis, gimnazijos direktorius Andrius Šmitas, tėvų ir parapijos komiteto atstovai. Maloniai bendraujant praleista šventiška popietė.

Svečiuose ponas Nakao

Mums, mažos tautelės atstovams, visuomet atrodo nepaprastas daiktas, jei išgirstame koki prancūzą ar norvegą kalbant lietuviškai. Tokiais atvejais skubame pasiteirauti, ar kartais neturi lietuviško kraujo, o gal kartais meilė kokiai lietuvaitei privertė išmokti keletą žodžių, ar gal taiko tapti garsiu kalbininku. Vieną šio pavasario dieną į gimnazijos biblioteką Marytė Šmitienė atvedė jauną japoną, kuris prakalbo gryniausią lietuvių kalbą. Tai bent išpūdis! Jis pasiteiravo, ar negalėtų čia rasti Šleicherio gramatikos ir kitokių lituanistinių knygų, kurių Lietuvoje nepavykę rasti. Ir mokiniai, ir mokytojai domėjosi tokiu nepaprastu svečiu, kvietėsi jį į pamokas, gimnazijos direktorius net interviu iš jo paprašė. Paaiškėjo, kad jo specialybė yra elektros inžinierius, tačiau bestudijuodamas išmoko ne tik anglų kalbą, bet ir prancūzų ir dar kitas kalbas ir, susipažinęs atsitiktinai su Lietuvos istorija, susidomėjo lietuvių kalba. Tuomet sugalvojo nuvykti į Lietuvą ir per tris savaites išmokti lietuviškai. Tačiau toji kalba pasirodė nelengvai įkandama, tad gavo nusipirkti vadovėlį "Introduction to modern Lithuanian", gerokai pasimokyti savarankiškai, o po to vėl nuvyko į Lietuvą galutinai įtvirtinti žinias. Panašiu būdu p.Nakao išmoko gerai 12 kalbų, dar keletą moka silpniau. Paprašytas jis papasakojo, kaip sudėtinga išmokti japonų kalbą, kuri turi apie 60.000 ženklų. Ir jis prisipažino, kad, jei ilgesnį laiką nerašo japoniškai, turi pasukti galvą, kad prisimintų sudėtingesnius ženklus. P. Keiichi Nakao dar nėra nutaręs, kaip panaudos išmoktas kalbas ir tas, kurias dar ketina išmokti. Gal dirbs kur nors Japonijos konsulate, gal rašys japonams apie jiems mažai pažįstamų tautų gyvenimą ir kultūrą. Palinkėjome sėkmės gabiam jaunuoliui.

Pavasarinis muzikos mylėtojų koncertas

Labai gražu, kad Romuvos lietuvių kolonijoje ir Vasario 16 gimnazijoje išgyvena muzika. Čia daug nusipelnė gimnazijos mokytojas Arvidas Paltinas. Visus muzikos mylėtojus yra sujungęs į muzikos mylėtojų būrelį, į kurį įeina ne tik gimnazijos mokiniai, bet ir dar joje

nesimokantys jaunesnieji lietuviukai, lietuvaitės. Didžiąją dalį jaunimėlio pats A.Paltinas ir pramokė muzikos, kiti muzikinį išsilavinimą atsinešė į gimnaziją iš namų, ir toks susibūrimas padeda neapleisti tolimesnio lavinimosi. Palankia aplinkybe reikia laikyti ir tai, kad netoli apsigyveno dar viena profesionali muzikos mokytoja R.Nemunienė. Ji ėmė mokyti kai kuriuos gimnazijos mokinius kankliuoti ir skambinti pianinu, į jos globą pateko ir jauniausieji miestelio vaikai, parodę noro ir gabumų muzikai.

Jau nemaža metų paeiliui šio būrelio nariai suruošia po vieną ar du koncertus į metus. Prieškalėdinis koncertas, žinoma, būna ilgesnis, kaip ir priklauso, o šiame pavasariniame pasirodė tik jaunesnieji ir patys jauniausieji muzikos mylėtojai. (Abiturientas, paskambinęs gana sudėtingą kūrinį, buvo pristatytas kaip svečias.) Jų paklausti susirinko draugai, pažįstami ir tėveliai. Nemaža kūrinų, sunkesnių ir lengvesnių, buvo paskambinta pianinu, sugrota elektriniais vargonais, sudainuota mergaičių ansamblio. Koncertą užbaigė jaunųjų orkestrėlis, pagrojęs keletą linksmų, nuotaikingų kūrinų. Paskui visi dalyviai kartu nusifotografavo ir nuėjo į muzikos kambarį atšvesti premjeros, t.y. pasivaišinti.

Birželio trėmimų paminėjimas

Vasario 16 gimnazijos mokiniai kasmet pamini šią liūdną mūsų tautos sukaktį. Birželio 14 rytą gimnazijos skautai iškėlė Lietuvos trispalvę iki pusės stiebo. Vakare, saulei leidžiantis, visi susirinko prie vėliavos aikštelės. Čia stovėjo altorius, papuoštas lauko gėlių puokšte, aplink pusračiu kelios eilės kėdžių. To pusračio vidury 13 b klasės mokiniai iš Pietų ir Šiaurės Amerikos kreida nupiešė didžiulį Sovietų Sąjungos žemėlapi, kurios kamputyje gėlėmis pažymėta mažytė Lietuvėlė. Iš jos pažymėtas kelias, kuris tūkstančius lietuvių vedė į pražūtingą tremtį.

Minėjimą pradėjo gimnazijos kapelionas kun. Gediminas Tamošiūnas. Pradėdamas atnašauti šv.mišias, jis trumpai apžvelgė šią mūsų istorijos dalį ir visus pakvietė tyla ir susikaupimu pagerbti visus kentėjusius ir žuvusius. Vėliau, po evangelijos, 13 b klasės mokiniai paskaitė ištraukų iš vieno tremtinio, mokytojo Andriukaičio, prisiminimų ir degančiomis žvakutėmis bei gėlėmis nupieštame žemėlapyje nužymėjo jo ir jo šeimos kančių kelią iki pat Laptevų jūros. Tarp šių ištraukų iš tremtinio prisiminimų buvo giedama giesmė "Parveski Viešpatie" ir skaitoma Sibire parašyta tremtinių malda. Mišioms pasibaigus, nuleista Trispalvė ir sugiedotas Lietuvos himnas.

Abiturientų išleistuvės

Birželio 17 vakare gimnazijos mokiniai pasipuošę susirinko į abiturientų išleistuves. Jų šiais metais - devyni, ir visi laimingi, nes visi išlaikė brandos egzaminus. Dar tos dienos rytą visų jų veidai buvo rūškani ir apsiniaukę, kadangi kiekvienas turėjo išlaikyti po du egzaminus. Visi kiti gimnazistai iš tolo į juos užjaučiamai žvilgčiojo, paglostyti ir nuraminti negalėjo, nes direktorius buvo griežtai uždraudęs užlipti į antrą aukštą, kur vyko egzaminai. Kai tik paskutinysis abiturientas suprakaitavęs išėjo iš egzamino, tuoj visi susirinko nurodytoje klasėje išgirsti savo protingumo rezultatų, kurie iki paskutinės minutės buvo rūpestingai slepiami. O kai sužinojo, kad visi devyni yra subrendę tolimesniam gyvenimui, tuoj nusiuntė atstovus parnešti šampano, kurį popiet su klasės auklėtoju A.Weigeliu ir klasės auklėtoja -- Sternhagen ir išgėrė. Kaip matote, mielas skaitytojau, ši klasė turėjo du auklėtojus. Tokios prabangos nė jokia klasė neturėjo dar nei mūsų, nei kokioje nors vokiečių gimnazijoje. Gėda būtų paskutinė, jei tokiomis sąlygomis nesugebėtų išlaikyti kelių egzaminų.

Taigi, vakare susirinko mokiniai, mokytojai, kai kurių mokinių tėveliai ir giminės atšvesti šio malonaus įvykio. Net kun. Edis Putrimas rūpinosi laiku iš Kanados atskristi į šią šventę.

Virėjos ta proga pagamino skanią šiltą vakarienę, kurios užvalgius, tik gražias kalbas įmanoma sakyti. Kalbėti pradėjo gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Sako, kad tiek daug abiturientų laikė egzaminus, nėra naujiena. Nuostabu esą tai, kad visi devyni ėmė ir išlaikė.

Geriausiai išlaikė Vytas Lemkė - jo pažymių vidurkis 1,0. Gimnazijos istorijoje tai tik antrą kartą išlaikomi egzaminai tokiu vidurkiu. Pirmoji buvo Vilija Bijūnaitė iš Kanados. Beje, direktorius prisiminė, kad Vytas Lemkė irgi Kanadoje gimęs, ir mėgino daryti išvadas. Direktorius pažymėjo, kad visi gerais vidurkiais išlaikantys egzaminus mokiniai dažniausiai yra labai veiklūs gimnazijos gyvenime. Štai ir Vytas pasižymėjo ne alaus dėžių nešiojimu, o aktyvumu skautiškoje veikloje, gimnazijos orkestre ir kt. Antroji geriausiai išlaikiusi egzaminus abiturientė - tai Ramunė Čukšytė, o trečioji - Ieva Kurmanavičiūtė. Direktorius prašė visus toliau gyventi ir veikti tautinėje ir krikščioniškoje dvasioje. Kadangi daugelis iš dabar baigusią gimnaziją ketina studijuoti Vokietijoje, direktorius prašė juos sunkiai įsigisimas specialybes panaudoti ir Lietuvos gerovei kelti, primindamas, jog Vokietija yra persisotinusi visokių sričių specialistais, kai tuo tarpu Lietuvoje jų trūksta. Atminčiai direktorius padovanojo Vytauto Landsbergio knygą "Laisvės byla".

Gimnazijos kuratorijos pirmininkas Vingaudas Damijonaitis sveikindamas kalbėjo, jog ši diena jam priminė jo paties brandos egzaminus šioje gimnazijoje. Jis išreiškė viltį, kad su gimnazijos abiturientais susitiks vienokioje ar kitokioje lietuviškoje veikloje. Dėkojo mokytojams už darbą, mokinių paruošimą, išgyventą baimę.

Vokietijos lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininkas Arminas Lipšys sveikino taip pat, linkėjo kuo geriausios kloties ir įteikė kiekvienam po smulkų Lietuvos žemėlapi, kad jį gerai išsinagrinėtų ir niekad Lietuvoje nepaklystų. Gimnazijos ateitininkų vardu Zita Kalesinskaitė sveikino kuopos narę Kristiną Holzmanaitę ir linkėjo jai geros kloties ateityje.

Abiturientų "tėvas" Aloyzas Weigelis ("mama" sirgo) papasakojo, kaip jis tikėjosi gauti 11 klasę tik su dviem šauniais vyrais iš Vokietijos ir nežinojo, kad direktorius verbuoja Lietuvoje jaunas gražias mergeles. Tad rudenį atėjęs išvydo pulką gražuolių, kurios, tiesa, iš pradžių buvo bežadės, tačiau gerai mokėsi, ir jisai netrukus galėjo su jomis vokiškai susikalbėti. Jų pastangos buvo apvainikuotos Egzaminų komisijos pirmininko ištartais žodžiais: "Darbas atliktas".

Abiturientų vardu kalbėjo Vytas Lemkė. Jis dėkojo visiems, kurie padėjo kelyje į egzaminus. Klasės auklėtojai ir direktoriui įteikė gėlių puokštes.

1994 metų abiturientai

Šiais metais brandos egzaminus Vasario 16 gimnazijoje laikė devyni abiturientai: 5 iš Vokietijos ir 4 iš Lietuvos. Bet ir iš Vokietijoje gyvenančių kai kurie tik prieš trejus metus atvyko iš Lietuvos, todėl turėjo per palyginti trumpą laiką išmokti vokiečių kalbą, kad įveiktų gimnazijos kursą. Tatai visiems gerai pasisekė.

Giedrė BABRAVIČIŪTĖ atvyko į šią gimnaziją 1991 rudenį iš Kauno. Čia gerai išmoko vokiečių kalbą. Laisvalaikiu keliavo, daug skaitė, dainavo liaudies dainų būrelyje. Mėgo rusų, lietuvių kalbos pamokas. Ketina studijuoti ir tapti diplomuota vertėja.

Rolandas ČERNAUSKAS atvyko iš Itzehoe. Vasario 16 gimnazijoje mokosi nuo 1991 metų. Atvyko jau kaip pasižymėjęs sportininkas šuolyje į aukštį. Ir čia būdamas, toliau lankė treniruotes "Olympia Stützpunkt Mannheim" bei dalyvavo varžybose. Artimiausius porą metų ketina padirbėti, o vėliau studijuoti ekonomiką arba teisę.

Ramunė ČUKŠYTĖ atvyko į gimnaziją iš Vilniaus taip pat 1991 metų rudenį. Labai mėgo keliauti, skaityti grožinę literatūrą. Mėgiamos pamokos buvo biologija, Lietuvos istorija, lietuvių bei rusų literatūra. Dvejus metus dainavo mokyklos chore, trejus metus dainavo liaudies dainų būrelyje. Norėtų studijuoti ekonomiką Mannheimo universitete.

Kristina HOLZMANAITĖ atvažiavo iš Klaipėdos, apsigyveno pas dėdę Lübecke, iš ten 1991 lapkričio 21 atvyko į Vasario 16 gimnaziją. Čia labai mėgo sportą: krepšinį, stalo ir lauko tenisą, važinėti dviračiu. Jai labai patiko šokti ir dalyvauti pasirodymuose. Mėgo vaidinti, ypač Talentų vakare, mėgo skaityti grožinę literatūrą, jai patiko matematikos ir vokiečių kalbos pamokos. Draugų tarpe palaikydavo gerą nuotaiką. Kurį laiką buvo aktyvi skautė, labiau reiškėsi ateitininkų kuopos veikloje. Lankė chorą bei tautinių šokių grupę. Artimiausioje ateityje ketina padirbėti socialinėje srityje, o paskui studijuoti socialinę pedagogiką arba ką nors medicinos srityje ir norėtų dirbti su vaikais.

Ieva KURMANAVIČIŪTĖ atvyko iš Vilniaus į 11 klasę 1991 metais. Mėgo skaityti grožinę literatūrą, skambino pianinu. Laisvalaikio metu dainavo gimnazijos chore, estradiniame ansamblyje, sportavo, rašė. Ketina studijuoti kalbas Heidelbergo vertėjų institute.

Vytautas LEMKĖ yra vietinis gyventojas, "senas hüttenfeldietis". Gimnazijos gyvenime dalyvauja nuo pat mažens. Būdamas kelerių metų, gimnazijoje Kalėdų seneliui akordeonu pagrojo "Pučia vėjas". Dalyvavo jau pačiuose pirmuosiuose ateitininkų surengtuose Talentų vakaruose, nors tebebuvo pradinukas vokiečių mokykloje. Aišku, iš pradinės mokyklos atėjo tiesiai į Vasario 16 gimnaziją. Jei paklausi, kokius dalykus ar užsiėmimus jis mieliausiai mėgsta, išgirsi retą atsakymą: - mokslą. Užtat 5, 9, 10, 11 ir 12 klasėse buvo geriausias gimnazijos mokinys, o brandos egzaminus išlaikė taip pat geriausiai, vidurkiu 1,0. 12 metų skambina pianinu, mėgsta roko muziką, pats kuria dainas, groja ir dainuoja gimnazijos roko grupėje, visus metus grojo gimnazijos orkestre, iš pradžių jaunesniųjų orkestrėlyje, vėliau pagrindiniame, pagrodavo dainų būreliui, šokių grupei, literatūros vakare. Dainavo gimnazijos chore. Dalyvavo visuose Klasikinės muzikos ir Talentų vakaruose, kokie tik bebuvu organizuojami. Pats jis dažnai organizuodavo diskotekas šeštadienio vakarais. Ir į lietuvių pamaldas įnešė nemažą indėlį, elektrinių vargonų muzika palydėdamas giesmes. Vienerius metus buvo išrinktas mokinių komiteto nariu ir dvejus - parapijos komiteto nariu. Spalio mėn. ketina pradėti matematikos ir muzikos studijas Mannheime ir tapti mokytoju.

Henrikas MARTENS mokosi gimnazijoje nuo penktos klasės. Vienu metu buvo išstojęs iš gimnazijos ir pradėjęs mokytis komercijos mokykloje, bet netrukus pakeitė planus ir grįžo baigti mokslus gimnazijoje. Buvo mokinių komiteto narys, šoko tautinių šokių grupėje, dainavo chore. Artimiausiu metu ketina atlikti civilinę tarnybą, o po to studijuoti. Tik dar nėra gerai apsisprendęs, ką studijuos.

Aistė TEREKAITĖ 1991 rugsėjo mėn. atvyko į gimnaziją iš Lietuvos. Laisvalaikiu mėgo skambinti pianinu, skaitė grožinę literatūrą. Jai labai patiko vokiečių kalbos pamokos. Pirmaisiais metais reiškėsi skautų organizacijoje, dainavo chore, o taip pat liaudies dainų būrelyje. Ketina studijuoti teisę Heidelbergo universitete.

Gabrielė ŽEMAITYTĖ į Vokietiją atvyko iš Izraelio 1991 metais ir nuo to laiko mokosi Vasario 16 gimnazijoje. Mėgo piešti - ne vienas jos teptuku pagražintas skelbimas ar plakatas puikavosi mūsų mokykloje ir miestelyje. Mėgo Gabrielė ir dainuoti: dainavo chore, liaudies dainų būrelyje buvo tvirčiausias antras balsas, šoko tautinių šokių grupėje ir kurį laiką reiškėsi ateitininkuose. Norėtų studijuoti grafiką - dizainą, vėliau specializuotis atskiroje šakoje, kaip madų, knygų dizaine ar pan.

Kvietimas

Lietuvos respublikos Kultūros ir švietimo ministerijos Ryšių su tautiečiais skyrius širdingai kviečia išseivijos lietuvių vaikus į vasaros stovyklą "Atgaja", kuri organizuojama prie Molėtų ežerų. Pirmoji pamaina prasideda nuo liepos 11 d. Visokeriopą informaciją Jums suteiks R.Vikšraitis tel. 00370-2-741610 arba R.Gaidilionis tel. 00370-2-220959, 613092. Ten sužinosite, kur tiksliai randama stovyklavietė, kas ir iš kurios vietos paims į ją vaikus iš Vilniaus.

MIRUSIEJI

Ursula BERNOTAVIČIUS, po ilgos ligos ši pasaulį apleido š.m. balandžio 3 d., per šv. Velykas. Buvo sulaukusi apie 70 m. amžiaus. Velionė buvo gimusi Rytprūsiuose. Su Jonu Bernotavičium sukūrusi šeimą, užaugino keturis vaikus. Vienas iš jų išvyko gyventi į Vilnių. Velionė gyveno Tuttlingen - Möhringene. Palaidota balandžio 10 d.

Bronius ŽVIRBLIS mirė Gunningene. Buvo gimęs Lietuvoje 1922 m. Iš Lietuvos pasitraukė karo pabaigoje. Mahlstettene, netoli Tuttlingeno, su Katharina Scheel sukūrė šeimą ir užaugino dvi dukras bei keturis sūnus.

Elena OKMANAITĖ, HOFFMANN, VLB Hamburgo apylinkės narė, mirė š.m. balandžio 5 savo bute. Velionė buvo gimusi 1899 birželio 24 Kučiškių k. Bagotojos parapijoje, Marijampolės apskr. ūkininko šeimoje. Hamburgo lietuvių tarpe ji buvo žinoma kaip Elenutė. Su pasiaukojimu slaugė savo tėvelius, kurie taip pat sulaukė garbingo amžiaus. Kurį laiką šeimininkavo kun.Šarkai. Buvo uoli parapijietė, lankė visus lietuvių renginius. Prieš kelis metus atvykęs mirusio brolio sūnus iš Kanados pavyzdingai sutvarkė visus reikalus mirties atvejui. Pastaruoju metu Elenutė dažnai priglausdavo tautiečius, atvykusius iš Lietuvos.

Velionė palaidota Diebsteich kapinėse Hamburge. Laidojimo apeigas atliko kun. Br.Kuculis. Į laidotuves iš Lietuvos atvyko sesers sūnus Jonas, o iš Kanados - brolio sūnus Liudvikas. Velionę palydėti susirinko būrys Hamburgo lietuvių, draugų ir kaimynų. Į duobę buvo įberta sauja Lietuvos žemės iš gimtojo ūkio. Atsisveikinimo žodį tarė Hamburgo apylinkės pirm. T.Lipšienė. Sudėta daug vainikų. Po laidotuvių dalyviai buvo pakviesti prie puikiai padengto stalo restorane, kas priminė velionės vaišingumą jai gyvai esant.

Eugenija NORKUTĖ - BESLER, gyvenusi Felbach - Schmidene, mirė š.m. gegužės 8 d., sulaukusi 77 m. amžiaus. Palaidota gegužės 13 Schmideno kapinėse, dalyvaujant dideliame būriui giminių ir kaimynų. Velionė buvo gimusi Ukrainų kaime, Mažeikių raj., didelėje šeimoje. 1941 metų pradžioje ištekėjusi už vokiečio Schwarz, išvyko į Vokietiją. 1952 m. ištekėjo už Hans Besler ir po kurio laiko pastoviai apsigyveno Schmidene. Su pirmuoju vyru užaugino vieną sūnų, su antruoju - du.

Lee DARGIENĖ, dailininko Alfonso Dargio žmona, ši pasaulį apleido balandžio 24 d. Friedrichshafene. Buvo sulaukusi 83 metų amžiaus.

Kipras AUSIEJUS, vienas iš ilgiausiai Miunchene išgyvenusių lietuvių, mirė š.m. gegužės 20d. Fürstenfeldbrucko ligoninėje. Buvo gimęs Kraniškyje, Biržų apskrityje 1909 vasario 16 d. Taigi Lietuvos Nepriklausomybės šventė kasmet būdavo ir Kipro gimtadienis, ir dosnūs biržėnas gausiai pavaišindavo savo svečius. 1928 baigęs Biržų gimnaziją, studijavo Kaune, Aleksoto technikos fakultete, kartu lankė ir meno mokyklą. Tarnaudamas kariuomenėje, Prienuose pastatė 7 metrų DLK Kęstučio paminklą. 1944 pasitraukė į Viena, dirbo giluminėj statyboj, statė priešlėktuvinius bunkerius. Miunchene nuo 1945 dirbo miesto savivaldybėje ir kitose darbavietėse. 1972 - 77 buvo VLB Miuncheno apylinkės pirmininkas.

Į atsisveikinimą Walfriedhof koplyčioje susirinko nemaža lietuvių, seserėčia Vida Rimienė iš JAV ir a.a. žmonos Uršulės giminės. V.Rimienė dėkojo visiems už dalyvavimą, maldas ir gėles. Inž. R.Hermanas papasakojo apie velionio asmenį ir gyvenimą Miunchene. Alina Grinienė apylinkės lietuvių vardu padėkojo velionio žmonos vokiškajai giminei už solidarumą ir palankumą lietuviams, kas nėra savaiame suprantama mišrioje šeimoje. Kipro Ausiejaus pelenų urna palaidota birželio 16 Walfriedhof senose kapinėse, o Lietuvių parapijos patalpose kun. Aleksandras Hofmanas atnašavo šv. mišias už velionį.

Janina KACIUCEVIČIENĖ - Dockaitė po sunkios ligos mirė birželio 8 d. Velionė buvo gimusi 1946 vasario 7 d. Šakių apskrityje. Baigusi vidurinę mokyklą, pradėjo medicinos studijas, kurias nutraukė dėl vedybų. Prieš aštuonerius metus ištekojo už Vasario 16 gimnazijos mokytojo Edmundo Kaciucevičiaus ir su sūnumi atvyko pas jį gyventi į Vokietiją, į Heddesheimą. Tačiau netrukus liko našle. Praėjus keletai nelegvų metų, sunki liga prislėgė Janiną, ir po kelių operacijų ji atsisveikino su šiuo pasauliu. Birželio 13 giminių ir draugų būrelis atsisveikino Hüttenfeldo kapinių koplyčioje su velionės palaikais, kurie bus sudeginti ir parvežti į Lietuvą.

Stasys LOZORAITIS, Lietuvos ambasadorius Italijoje, mirė birželio 13 dieną Vašingtone. S.Lozoraitis gimė 1924 Berlyne, studijavo teisę Romos universitete. 1943 metais pradėjo dirbti Lietuvos pasiuntinybėje prie Šv. Sosto. 1951 metais tapo pirmuoju sekretoriumi, 1970 - Charge d'affaires. 1983 paskirtas Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone patarėju. Stasiui Bačkiui išėjus į pensiją, tapo Lietuvos atstovu, o atkūrus nepriklausomybę, paskirtas Nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Jungtinėse Amerikos Valstijose.

1993 metais S.Lozoraitis kandidatavo Lietuvos prezidento rinkimuose, tačiau juos pralaimėjo. Tais pačiais metais S.Lozoraitis buvo paskirtas ambasadoriumi Italijoje.

Padėka

Vasario 16-osios gimnazijos šokėjams bei dainininkams nuolatos reikalingi nauji tautiniai rūbai, nes per eilę metų šie rūbai susidėvi. Retai kada mokinyš arba mokinė atsiveža savo tautinius rūbus. Beveik visi skolinasi iš gimnazijos kolekcijos. Vien šokėjus aprenkti nesunku, nes jiems rūbus padovanojo Kanados lietuviai, bet kai reikia dar ir visus choristus papuošti tautiniais rūbais, jau ne taip lengva. O taip yra šiais metais, kai šokėjai ir choristai vyksta į Dainų ir šokių šventę Lietuvoje. Todėl labai džiaugiamės, kai atsiranda žmonių, kurie mums padeda, padovanoja arba pasiuva mums reikalingus rūbus. Per paskutiniuosius metus Valė Endrikaitienė pasiuvo berniukams marškinius, o Marytė Milvydienė (iš Šveicarijos), Boleslovas Rimašauskas ir Eugenija Lucienė padovanojo tautinius rūbus. Ponai Nemuniai padovanojo 20 šiaudinių skrybėlių, ponai Timpos - 10 karūnų ir Kęstutis Paškauskas - 10 tautinių palaidinukų. Visos šios dovanos parvežtos iš Lietuvos. Elena Tesnau su mokinėm išaudė mažų ir didelių tautinių juostų, o Irena Timpienė peržiūrėjo tautinius rūbus, prisiuvo reikalingas sagas, padidino, sumažino, kai reikėjo, ir pan.

Vasario 16-osios gimnazijos šokėjai ir dainininkai nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, jų tarpe taip pat Lietuvos avialinijoms, kurios palankiom sąlygom ansamblių nuskraidins į Vilnių ir parskraidins atgal į Vokietiją.

Gauta paminėti

ANNABERGER ANNALEN (anksčiau ANNABERGO LAPELIS) išsamiai aprašytas praeitame INFORMACIJŲ numeryje. Tai metraštis, skirtas lietuvių - vokiečių santykiams

aptarti. Šį leidinį galima įsigyti pas Arthur Hermann, C.M. v.Weber-Str. 14, 69245 Bammental.

ŠALTINIS 1994 m. 1 - 2 numeriai viename leidinyje. Tai religinės, tautinės, mokslinės minties dvimėnesinis leidinys, įkurtas 1906 m. Seinuose. Žurnalas gausiai iliustruotas. Straipsniai, labai įvairūs tematinio atžvilgiu, patalpinti penkiuose skyriuose: "Velykos - mūsų viltis", "Lietuva šiandien", "Žingsniai į ateitį", "Dievo ir žmogaus pasaulis" ir "Spaudos aidai". Žurnalą galima užsisakyti adresu: Sodų 3, Panevėžys, Lietuva. Prenumeratos kaina metams su kalendoriumi - 12 \$, be kalendoriaus - 8 \$.

INFORMACIJOMS leisti aukojo:

Hildegard de Faria e Castro iš Mainzo,	
Leonas Narkus iš Hamburgo ir	
Kazys Bendoraitis iš Schwetzingeno po	100,--DM
Kun. Juozas Burzdžius iš Neumarkto ir	
Nina Dolles iš Lauingeno po	50,--DM
Povilas Baužys iš Horbo (Schwarzwald)	45,--DM
Kazys Bernotavičius iš Kaiserslauterno,	
Sonja Obolevičius iš Weihmichlo ir	
Franz Oskar Petereit iš Wormso po	30,--DM
Tad Sartorius iš Mannheimo	20,--DM
Vytautas Stončius	20,--DM
Dipl. inž. Stasys Kungys iš Kalifornijos, USA	20,--US\$

Pagalba Lietuvai

Paskutinį sąrašą aukotojų, jautriai atsiliepusių į prašymą paremti Lietuvą, paskelbėme INFORMACIJOSE Nr.2 (balandis). Vėliau aukojo dipl. inž. Mečislovas Strumila iš Bonnos 200,--DM, dr. H.Dolles bei Frau Nina iš Lauingeno ir Franz Bartuschewitsch iš Waiblingeno po 100,-- DM. Už aukas nuoširdžiai dėkojame. Aukos nurašomos nuo mokesčių. Prašome ir toliau jas siųsti į sąskaitą: "Hilfe für Litauen" Volksbank Kreis Bergstraße Konto Nr. 8.9516.08, BLZ 509 914 00, 68623 Lampertheim.

Numatomi renginiai:

- Liepos 1 - 4 ----- Lietuvoje, Anykščiuose, įvyks PLB valdybos, Kraštų Bendruomenių valdybų, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos, Kraštų Lietuvių Jaunimo Sąjungų valdybų pirmininkų arba jų atstovų suvažiavimas.
- Liepos 6 - 10 ----- Pasaulio Lietuvių Dainų ir Šokių šventė Vilniuje ir Kaune.
- Liepos 11 - 21 ----- Aštuntas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas Vilniuje, Kaune ir Lietuvos pajūryje.
- Liepos 21 - 29 ----- VIII PLJK studijų dienos Londone, Oxforde, Stratforde, Warwicke, Lietuvių Sodyboje.
Kongreso šūkis: DAUG GIMTINIŲ, TĖVYNĖ - VIENA!
- Liepos 31 -
- rugpjūčio 7 ----- 41-oji Europos lietuviškųjų studijų savaitė rengiama Berwang

vietovėje, Austrijoje, Tirolyje, Berwanger-Hof viešbutyje.
Dalyvius registruoja Irena Joerg-Naudžiūnaitė, 6473 Wenus,
Tirol, Österreich. Registracijos mokestis 150 DM (jaunimui 70 DM).

Spalio 7 - 9 ----- Lietuvių Kultūros Institutas kviečia visus dalyvauti tryliktame LKI
suvažiavime Annaberge, Annaberger Str. 400, Bonn - Bad Godesberg.
Tel. 0228 - 316244, Fax 0228 - 312464.
Suvažiavimo tema: "Etninių grupių santykiai Prūsų Lietuvoje"

**Bensheimo Vokiečių kelionių biuras (Deutsches Reisebüro) siūlo šiuos skrydžius į
LIETUVĄ ir atgal Lufthansos (LH) bei Lietuvos avialinijomis (LAL)**

Frankfurt - Vilnius LH	išvyksta kasdien	09: 25
	atvyksta	12: 40
Vilnius - Frankfurt LH	išvyksta kasdien	14: 10
	atvyksta	15: 35

Kaina nuo /iki Frankfurto - 765,--DM

Kaina nuo /iki Müncheno, Nürnbergo, Stuttgarto, Saarbrückeno
Köln, Düsseldorfo ir Hannoverio ..... 805,-- DM

Frankfurt - Vilnius LAL	išvyksta kasdien	14: 20
	atvyksta	17: 30
Vilnius - Frankfurt LAL	išvyksta kasdien	11: 50
	atvyksta	13: 00

Kaina - 765,--DM

Frankfurt - Palanga LAL	išvyksta šeštadieniais	11: 45
	atvyksta	14: 35

Palanga - Frankfurt LAL	išvyksta šeštadieniais	10: 15
	atvyksta	11: 05

Kaina išbūnant vieną savaitę - 750,--DM

Kaina išbūnant ilgiau 830,--DM

Taip pat ketvirtadieniais skrendama į Palangą iš Münster/Hamburgo.

Kaina išbūnant vieną savaitę - 710,--DM

Kaina išbūnant ilgiau - 810,--DM

Į visas kainas įskaičiuotas aerouosto mokestis!

Informacija teikiama ir skrydžiai rezervuojami:

DEUTSCHES REISEBÜRO GmbH

Promenadenstr. 6-8, 64625 Bensheim

Tel. 06251-38092 od. 38091; Fax 06251-67394

**Litauische Volksgemeinschaft, Lorscherstr.1, 68623 Lampertheim. Tel. 06256-322 Fax
1641. Bankverbindung: Deutsche Bank Weinheim, Konto-Nr.5817978, BLZ 670 700 10**